

## STANDPUNT MVO NEDERLAND & ONDERBOUWING

# NAAR EEN NIEUW IMVO-BELEID

## INLEIDING

### Achtergrond

In 2013 vonden bij de Rana Plaza-ramp in Bangladesh meer dan 1100 mensen de dood. Deze ramp plaatste de noodzaak van internationaal verantwoord ondernemen (IMVO) en de rol van het Nederlandse bedrijfsleven binnen internationale handelsketens opnieuw op de agenda. In 2015 zijn bovendien de duurzame ontwikkelingsdoelen van de Verenigde Naties (Sustainable Development Goals, SDG's) aangenomen. Het IMVO-landschap is sindsdien constant in ontwikkeling. **Vier grote ontwikkelingen zijn noemenswaardig.**

**Ten eerste** zal het IMVO-beleid worden herzien. Dit zal mede gebaseerd worden op het SER-advies *Kansen pakken en risico's beheersen: over de samenhang tussen IMVO en de SDG's* (2019). De conclusie hiervan luidt dat de snelste weg voor bedrijven om bij te dragen aan SDG's loopt via een goede uitvoering van *due diligence*.<sup>1</sup>

**Ten tweede** zijn er specifieke beleidssporen die na de huidige kabinetsperiode in werking zullen treden of zullen doorlopen. Een belangrijk spoor is de in het voorjaar van 2019 aangenomen Wet Zorgplicht Kinderarbeid. Een ander spoor is de kabinetsdoelstelling dat 90 procent van de grote bedrijven in Nederland in 2023 de OESO-richtlijnen expliciet onderschrijft als referentiekader voor hun internationale activiteiten.<sup>2</sup>

**Ten derde** richten steeds meer maatschappelijke organisaties en politieke partijen zich op bindende maatregelen rondom IMVO-risicomanagement. Er klinkt een steeds luider roep bij hen om *due diligence* verplicht te stellen voor alle bedrijven.

**Ten vierde** voeren steeds meer omringende Europese landen nationale wetgeving in. Zo zijn in Frankrijk al bindende maatregelen rondom *due diligence* in werking getreden en treedt in 2021 de EU-verordening rondom conflictmineralen in werking. Kortom, IMVO staat hoog de agenda.

### Centrale beleidsvraag

MVO Nederland is de beweging van ondernemers in de nieuwe economie. Voor MVO Nederland staat IMVO voor het **voorkomen, aanpakken en**

<sup>1</sup> IMVO-risicomanagement of *due diligence* is 'een proces waarmee ondernemingen daadwerkelijke en potentiële ongunstige effecten kunnen identificeren, voorkomen en verminderen, en waarmee zij verantwoording kunnen afleggen over hun aanpak van die effecten als integraal onderdeel van hun besluitvormingsproces en risicobeheerssystemen' (OESO-richtlijnen, p. 12).

<sup>2</sup> Onder grote bedrijven wordt verstaan: meer dan 500 medewerkers en totale activa van meer dan 20 miljoen euro of netto-omzet van meer dan 40 miljoen euro.

**compenseren van de gevolgen van schendingen van milieu- en mensenrechten door toedoen van economische activiteiten.** Een goed IMVO-beleid draagt bij aan het realiseren van de nieuwe economie. In de nieuwe economie zijn handelsketens circulair, klimaatneutraal en inclusief.

Uitgangspunten hierbij zijn de UN Guiding Principles (UNGP's) en de OESO-richtlijnen voor Multinationale Ondernemingen (OESO-richtlijnen). De Nederlandse overheid heeft daarbij de plicht om te beschermen tegen de gevolgen van het handelen van bedrijven ('duty to protect'). De overheid dient het bedrijfsleven aan te sporen hun verantwoordelijkheid te nemen om de milieu- en mensenrechten in hun handelsketens te respecteren ('responsibility to respect'). IMVO-beleid gaat over de concrete invulling van deze plicht van de overheid.

In lijn met het SER-advies *Kansen pakken en risico's beheersen* (2019) vindt MVO Nederland dat bedrijven via een gedegen MVO-risicomanagement de grootste bijdrage kunnen leveren aan het behalen van de Sustainable Development Goals (SDG's). Hiernaast kunnen zij additionele diensten en producten ontwikkelen om extra bij te dragen aan het behalen van de SDG's. Dit ontslaat hen echter niet van hun verantwoordelijkheid om *due diligence* te allen tijde toe te passen in hun handelen. De overheid dient het IMVO-beleid in te richten op een manier die bedrijven helpt hun verantwoordelijkheid zo goed mogelijk in te vullen. Dit leidt tot de volgende vraag:

### **Welke beleidsinstrumenten moet het nieuwe IMVO-beleid bevatten?**

Om deze vraag te beantwoorden, zal (1) de probleemstelling worden toegelicht. Vervolgens zullen (2) voorgestelde doel en uitgangspunten van een nieuw IMVO-beleid worden beschreven. Daarna zullen (3) de verschillende beleidsopties worden gegeven.

#### **I. PROBLEEMSTELLING**

Het huidige IMVO-beleid van de overheid is gericht op een mix van maatregelen ter aanmoediging van bedrijven om conform de OESO-richtlijnen en UNGP's een goede invulling te geven aan hun *due diligence*. Voorbeelden zijn MVO-richtlijnen voor financiering en subsidies voor bedrijven, het financieren van uitvoeringsprogramma's en het IMVO-convenantenbeleid. Dit heeft echter nog niet geleid tot een doorslaggevende verduurzaming van mondiale ketens en het in zicht brengen van de Sustainable Development Goals. Dit was ook één van de conclusies uit het SER-advies *Kansen pakken en risico's beheersen* (2019). Een aantal voorbeelden:

#### **Verduurzaming gaat niet snel genoeg**

Uit de [Nieuwe Economie Index](#) (NEx) blijkt dat de **Nederlandse economie nog maar 12,1% duurzaam is**. Om de transitie naar een nieuwe economie tijdig te realiseren en de SDG's te behalen in 2030, wil MVO Nederland in 2025 een kantelpunt bereiken. Dan moet 20% van economie klimaatneutraal, circulair en inclusief zijn. Een groot gedeelte van de Nederlandse economie is verweven met internationale handelsketens. Zo draagt de totale exportwaarde

voor 34% bij aan Nederlandse economie.<sup>3</sup> Daarnaast laat de Monitor Brede Welvaart (CBS) zien dat Nederland de tweede EU-importeur van is van goederen uit lage inkomenslanden.<sup>4</sup> Internationaal opererende bedrijven hebben dus een groot aandeel in deze systeemtransitie. De NEX laat echter zien dat slechts 6,2% van de handelsketens voldoende transparant is. Hier is dus veel winst te behalen.

Een beleidsdoelstelling is dat **90% van de grote bedrijven in 2023 de OESO-richtlijnen** expliciet onderschrijft als referentiekader voor hun internationale activiteiten. De Transparantiebenchmark 2017 laat echter zien dat slechts 20% van de onderzochte bedrijven zegt de OESO-richtlijnen volledig te hebben geïmplementeerd, terwijl 44 procent geen uitvoering geeft aan de richtlijnen of er zelfs niet mee bekend is.<sup>5</sup> Bovendien laat het resultaat van een nulmeting door het ministerie van Buitenlandse Zaken over 2017 zien dat slechts 30 procent van de bedrijven die onderwerp zijn van de 90%-regel de richtlijnen onderschrijft.<sup>6</sup> In maart 2020 bedroeg dit percentage slechts 35%.<sup>7</sup> Kortom, ook hier moeten nog flinke stappen worden gezet.

### **Ondernemers ervaren marktdrempels bij verduurzaming**

Uiteraard is er wel vooruitgang geboekt. Inmiddels liggen er tien IMVO-convenanten, worden steeds meer bedrijven zich bewust van de OESO-richtlijnen en neemt de overheid haar rol als maatschappelijk verantwoord inkoper steeds serieuzer. Bovendien ziet MVO Nederland een groeiende groep bedrijven die verregaande stappen neemt om hun ketens te verduurzamen en bijvoorbeeld een eerlijke prijs wil betalen voor grondstoffen en producten. Deze bedrijven lopen echter tegen een aantal drempels op.

**Ten eerste** ziet MVO Nederland dat het lastig is om binnen een sectorsamenwerking bedrijven allemaal op dezelfde ambitieuze snelheid te laten handelen. Het loont momenteel als achterblijver te veel om achterover te leunen en mee te liften op de inspanningen van de voorhoede (**free riding**). Dit werkt het risico van **greenwashing** in de hand.

**Ten tweede** bestaat het risico op **trade-offs**, waarbij een onderneming zich inspant voor een bepaald duurzaamheidsthema, maar zichzelf daarbij vrijstelt van het verbeteren van andere thema's. Een voorbeeld is een bedrijf die zich richt op het verwaarden van reststromen in een productieketen, maar daarbij onvoldoende aandacht heeft voor het betalen van leefbaar loon aan arbeiders.

**Ten derde** merkt MVO Nederland dat koploperbedrijven zich geremd voelen in het realiseren van hun IMVO- en duurzaamheidsambities doordat veel markten (zoals koffie, leer, plastics en fruit) nog te veel gedomineerd worden door achterblijvers die compliance-gedreven zijn. Gemotiveerde ondernemingen kunnen daarom nu **onvoldoende versnellen en innoveren**.

<sup>3</sup> CBS, Nederland Handelsland. Export, investeringen & werkgelegenheid (2019).

<sup>4</sup> Monitor Brede Welvaart (2019), p. 50.

<sup>5</sup> Transparantiebenchmark (2017), p 62.

<sup>6</sup> Kamerbrief 'Voortgang IMVO-beleid' (2020).

<sup>7</sup> Kamerbrief 'Opvolging Algemeen Overleg over Internationaal Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen' (2020).

MVO Nederland vindt daarom dat een ambitieuzer kader noodzakelijk is om achterblijvers aan te sporen te werken aan goede uitvoering van *due diligence*. Alleen met scherpere randvoorwaarden kunnen bedrijven hun handelsketens goed verduurzamen. Dit is noodzakelijk voor de transitie naar de nieuwe economie. We delen daarom graag onze visie op een nieuw IMVO-beleid.

## 2. AANBEVELINGEN VOOR BELEID

### 2.1. Doel van beleid

MVO Nederland vindt dat het doel van een nieuw IMVO-beleid moet zijn: het aansporen en ondersteunen van organisaties en bedrijven om de negatieve impact van hun bedrijfseconomische activiteiten op mens- en milieurechten te voorkomen, aan te pakken en te compenseren. Uitgangspunten hierbij vormen de OESO-richtlijnen en UNGP's.

Een effectief IMVO-beleid verkleint het risico op free riding, greenwashing en trade-offs en verbetert de positie van ambitieuze, innovatieve ondernemingen. Deze drie elementen zijn belangrijk om een ambitieus nieuw gelijk speelveld te creëren waarin ondernemen met een goede uitvoering van *due diligence* de norm is. Een ambitieus gelijk speelveld voor bedrijven is noodzakelijk voor de transitie naar een nieuwe economie met eerlijke ketens.<sup>8</sup> Een goede uitvoering van *due diligence* is voor bedrijven bovendien de snelste weg om bij te dragen aan de SDG's.<sup>9</sup>

### 2.2. Uitgangspunten van een nieuw IMVO-beleid

MVO Nederland wil een wereld zonder schendingen van milieu- en mensenrechten als gevolg van bedrijfseconomische activiteiten. MVO Nederland realiseert zich hierbij dat een algemene resultaatverplichting op het voorkomen van deze schendingen normatief een goed uitgangspunt vormt, maar dat (a) bedrijven niet altijd voldoende invloed hebben op alle praktijken in hun handelsketens en dat (b) de handhaving hiervan zeer lastig is uit te voeren voor de overheid. Dit overwegende neemt MVO Nederland de volgende drie elementen als uitgangspunten:

**Ten eerste** richten de OESO-richtlijnen en de UNGP's zich niet primair op een resultaatverplichting, maar op de inspanning die bedrijven doen om tot constante verbetering te komen via een procesmatige aanpak. Daarom moet een MVO-beleid zich richten op het handhaven en stimuleren van de **inspanningsverplichting** die bedrijven hebben om negatieve impact te voorkomen, aan te pakken en te compenseren.

**Ten tweede** moet het herziene IMVO-beleid **uitvoerbaar** zijn voor zowel MKB als grootbedrijf om effect te hebben. Daarom moet hetgeen van bedrijven wordt gevraagd, in verhouding staan met onder meer de (potentiële) ernst van de impact, de marktpositie en de omvang van de onderneming.<sup>10</sup> Zo kan het aansluiten bij een IMVO-convenant voor een MKB-bedrijf de meest effectieve stap zijn vanwege een beperkte marktaandeel in zijn sector, terwijl voor een

<sup>8</sup> Wetgeving helpt binnen systeemtransitie om institutionalisering van een nieuw systeem te bevorderen. Het kan ervoor zorgen dat bedrijven die nog niet meewerken daar de nadelen van ervaren. Gebaseerd op Nijhof, *IMVO-maatregelen in markttransformatieperspectief* (2020).

<sup>9</sup> In lijn met het SER-advies *Kansen pakken en risico's beheersen* (2019).

<sup>10</sup> Gebaseerd op UN Guiding Principle 14.

multinational met een groot marktaandeel in dezelfde sector dit slechts een bescheiden stap zou kunnen betekenen.

**Ten derde** moet een goed IMVO-beleid bestaan uit een **combinatie van bindende en niet-bindende beleidsinstrumenten** die elkaar versterken.<sup>11</sup> MVO Nederland onderscheidt (1) wetgeving, (2) economische en (3) communicatieve/overige instrumenten.

### 3. VERSCHILLENDE BELEIDSOPTIES

MVO Nederland ziet verschillende mogelijkheden om te komen tot een slimme beleidsmix op het gebied van IMVO.

#### 3.1. Wetgeving

Eén van de ontwikkelingen op gebied van IMVO is een toenemende nadruk op (het onderzoeken van) *due diligence*-wetgeving. Dit is zowel binnen als buiten Nederland gaande. In maart 2020 presenteerde de ChristenUnie bijvoorbeeld in een **initiatiefnota** een voorstel tot brede *due diligence*-wetgeving. Het doel is om een te ondergrens creëren voor IMVO-risicomanagement.

##### 3.1.1. Waardering

MVO Nederland waardeert **drie elementen** uit de nota in het bijzonder. Die noemen we hieronder en lichten we toe.

- a) *De wettelijke verplichting aan bedrijven om daadwerkelijke en potentiële negatieve gevolgen op mensenrechten en milieu voortvloeiend uit alle bedrijfsactiviteiten en zakelijke relaties, inclusief de hele toeleveringsketen te voorkomen, adresseren en waar nodig te herstellen.*

**Waardering:** Tijdens het wetgevingsproces rondom de Wet Zorgplicht Kinderarbeid was MVO Nederland van mening dat continuering van het toenmalige beleid de voorkeur genoot boven *due diligence*-wetgeving. De eerder benoemde ontwikkelingen en probleemstelling benoemd zijn echter aanleiding om deze positie te herzien.

MVO Nederland is daarom van mening dat brede *due diligence*-wetgeving een goede aanvullende manier is om bedrijven aan te sporen zich in te spannen om potentiële of daadwerkelijke schendingen van mensenrechten en internationale milieustandaarden in hun keten te identificeren, te verminderen en te voorkomen. Uitgangspunten hierbij vormen de OESO-richtlijnen en UNGP's.

- b) *De wet moet gelden voor alle bedrijven die in Nederland gevestigd zijn of op de Nederlandse markt opereren, incl. MKB, brievenbusfirma's en aanbestedende diensten.*

**Waardering:** MVO Nederland acht deze **inspanningsverplichting haalbaar** voor zowel MKB als grootbedrijf, mits wetgeving zwaarwegend rekening houdt met onder meer de potentiële en daadwerkelijke impact, de

<sup>11</sup> Gebaseerd op UN Guiding Principle 1.

marktpositie en de omvang van de onderneming. Dit houdt in dat voor elk bedrijf de inspanningsverplichting er anders uit zal zien.

- c) *Communicatie is een belangrijk onderdeel van due diligence. Ondernemingen moeten minimaal jaarlijks rapporteren over hun due diligence proces. Zij doen dit op een toegankelijke wijze die past bij de onderneming, maar wel met inachtneming van de OESO Due Diligence Handreiking (2019).*

**Waardering:** MVO Nederland is groot voorstander van integrale verslaglegging en communicatie over de voortgang van het *due diligence*-proces en bredere verduurzamingsinitiatieven door zowel grootbedrijf als MKB. Dit bevordert ketentransparantie, wat een belangrijk onderdeel is van ketenverduurzaming. Hierbij kijkt MVO Nederland natuurlijk ook naar ontwikkelingen op het gebied van non-financial reporting, transparantie en *due diligence* op Europees en mondiaal niveau. De Rijksoverheid heeft bijvoorbeeld mogelijkheden om ambitieuzer werk te maken van de EU-richtlijnen<sup>12</sup> rondom ketentransparantie voor MVO.<sup>13</sup>

Momenteel gelden de EU-richtlijnen voor alleen voor specifieke bedrijven met meer dan 500 werknemers, maar worden in 2020 herzien en mogelijk aangescherpt.<sup>14</sup> De Rijksoverheid kan hiervan gebruik maken en de herziene richtlijnen ambitieuzer implementeren, bijvoorbeeld door de richtlijnen toe te passen op alle 500+ bedrijven.

Een tweede mogelijkheid is om non-financial reporting ook onderdeel maken van criteria voor Maatschappelijk Verantwoord Inkopen (MVI) voor zowel MKB als grootbedrijf. Hiermee ontstaat een extra aansporing voor goede rapportering, omdat het voordeel biedt bij aanbestedingen. De aanpak van risico's in de keten wordt zo beter in beeld gebracht. Door zo breed mogelijk de richtlijnen te hanteren, kan de inhoud van de rapportages bovendien beter vergeleken worden.

### **3.1.2. Overwegingen**

MVO Nederland en de bedrijven in onze beweging plaatsen wel zorgen bij de handhaving van brede *due diligence*-wetgeving gezien de verscheidenheid aan sectoren, typen bedrijven en de complexiteit van sommige ketens. Daarom pleit MVO Nederland voor een goed handhavingmechanisme om een papieren tijger te voorkomen. Twee elementen uit de initiatiefnota dienen in het bijzonder te worden meegenomen in verdere uitwerking van een wetsvoorstel:

- a) *De mate waarin een onderneming invulling geeft aan haar verplichting onder deze wet zal evenredig zijn aan, onder meer, de potentiële en daadwerkelijke impact, de marktpositie en de omvang van de onderneming.*

<sup>12</sup> Directive 2014/95/EU, oftewel de Non-Financial Reporting Directive.

<sup>13</sup> In lijn met het PBL-rapport *Transparantie verplicht* (2018), 12.

<sup>14</sup> Zogenaamde Organisaties van Openbaar Belang (OOB): dat zijn beursfondsen, banken, verzekeringsmaatschappijen en pensioenfondsen.

**Overweging:** Zonder rekening te houden met deze elementen acht MVO Nederland brede *due diligence*-wetgeving niet proportioneel en uitvoerbaar.

- b) *Ondernemingen moeten de kans krijgen zichzelf te verbeteren in de implementatie van due diligence. Met de toezichthouder kunnen hierover tijdsgebonden afspraken gemaakt worden.*

**Overweging:** De OESO-richtlijnen en de UNGP's richten zich niet primair op een resultaatverplichting, maar op de inspanning die bedrijven doen tot constante verbetering via een procesmatige aanpak. MVO Nederland merkt bovendien dat bedrijven vaak gebrek aan kennis of capaciteit hebben om gelijk goed brede *due diligence*-wetgeving toe te passen. Juridische stappen moeten daarom fungeren als uiterste maatregel. Voorbeelden van stappen die hieraan vooraf kunnen gaan zijn (verplichte) voorlichtingstrajecten en mediation.

Om bovenstaande twee elementen te waarborgen vindt MVO Nederland het van belang dat ten eerste **heldere voorschriften** worden opgesteld over hoe bedrijven vorm moeten geven aan hun *due diligence*-verplichting. Ten tweede moeten bedrijven **ondersteuning** kunnen krijgen bij de toepassing hiervan, bijvoorbeeld in de vorm van tools en een IMVO-steunpunt. Wij vragen ons hierbij af of een toezichthouder ook de adviserende en ondersteunende rol kan vervullen voor specifieke gevallen of dat dit een functie is die je bij verschillende partijen belegt.

### 3.1.3. Conclusie

MVO Nederland is van mening dat met brede *due diligence*-wetgeving (1) de risico's op free riding, greenwashing en trade-offs worden ondervangen, (2) het voor duurzame koplopers makkelijker wordt om hun markt te vergroten, en (3) de effectiviteit van de overige beleidsinstrumenten wordt vergroot. MVO Nederland verwacht dat onder meer de dekking van de IMVO-convenanten zal toenemen en dat de 90%-doelstelling haalbaar wordt. MVO Nederland vindt het echter belangrijk dat brede *due diligence*-wetgeving gepaard moet gaan met flankerend beleid, mede gebaseerd op het huidige IMVO-instrumentarium. Hieronder zullen een aantal suggesties voor flankerend beleid worden toegelicht.

## 3.2. Economische instrumenten

MVO Nederland pleit voor drie verschillende economische instrumenten als flankerend beleid voor bindende wetgeving, te weten (1) stimuleren van werkelijke beprijzing ('true pricing', onder andere via fiscale vergroening), (2) Uitgebreide Producenten Verantwoordelijkheid (UPV) en (3) ambitieuze aanbestedingscriteria.

### 3.2.1. Werken met echte prijzen

MVO Nederland roept de Rijksoverheid op om **werkelijke beprijzing sterker centraal** te stellen in het IMVO-beleid als methode tot prioritering en aanpak van IMVO-risico's. Als bedrijven de mogelijkheid hebben om de externe kosten op mens, leefomgeving en maatschappij van productie in kaart te brengen en monitoren, geeft dit hen een beter inzicht in de maatschappelijke impact van hun activiteiten. Omdat deze impact bovendien via een true pricing-benadering uitgedrukt wordt in een monetaire eenheid

(bijvoorbeeld euro per kilo groene koffie), kunnen bedrijven deze impact ook beter aantonen. Hiermee krijgen duurzame producten meer kans op de markt.

Eén van de manieren om met echte prijzen te rekenen, is via de belastingen die we betalen. MVO Nederland pleit daarom ook voor grootschalige fiscale vergroening als manier om de economie te verduurzamen en het werken met werkelijke beprijzing mogelijk te maken. Als het gaat om uitstoot van broeikasgassen, kan dat bijvoorbeeld door de introductie van een initieel lage **CO2-prijs** van 10 euro per ton breed in de economie. Dit komt bovenop de CO2-prijs die bedrijven binnen het EU ETS-systeem al betalen. Deze prijs is dus initieel laag, maar kan door de jaren oplopen. Het uitgangspunt hierbij is 'de vervuiler betaalt'. Gratis bestaat immers niet.

### 3.2.2. Heffingen en ambitieuzere kaders

Een voorbeeld van een heffing die kunnen bijdragen aan duurzamere productie zijn **algemeen bindende UPV-maatregelen** op sectorniveau. In de textielsector bijvoorbeeld wordt nu voorgesorteerd op een UPV-maatregel bestaande uit een 'transitiebijdrage' die wordt geheven op elk verkocht kledingstuk in Nederland. Hiermee worden enerzijds middelen vrijgemaakt voor het Convenant Duurzame Mode & Textiel en voor SDG-innovaties in de sector, anderzijds biedt het de sector een instrument om koplopers vrij te stellen van zo'n heffing en achterblijvers juist te belasten.

### 3.2.3. Publieke aanbestedingen en inkopen

MVO Nederland beveelt verder aan om in bijvoorbeeld **openbare aanbestedingen een sterkere nadruk te leggen op duurzaam inkoop** in lijn met de internationale sociale voorwaarden (ISV). *Due diligence* moet explicieter worden meegenomen in de eisen richting inschrijvers en kan vooral in de uitvoering van contracten expliciet worden meegenomen. Ook kan de Rijksoverheid deze hogere eisen gepaard laten gaan met de bereidheid om een **hogere prijs te betalen voor producten waarbij een hogere standaard op sociaal en milieugebied wordt aangetoond**. Een mogelijkheid voor het aantonen van de impact op sociaal en milieugebied kan zijn het aantonen van de werkelijke kosten van het product dat wordt aanbesteed.

Een goed voorbeeld hiervan is de recente uitvraag van warme dranken door Rijkswaterstaat waarin expliciet wordt gevraagd om traceerbaarheid en duurzaamheid in combinatie met de bereidheid om een betere prijs voor de koffie te betalen. Ofschoon het effect van de benadering dit voorbeeld nog niet bekend is, toont het voorbeeld wel aan hoe de overheid in haar rol als marktspeler en *launching customer* een norm kan stellen die duurzame producten met een eerlijke prijs meer kans geeft in de markt.

## 3.3. Communicatieve en overige instrumenten

MVO Nederland beveelt de Rijksoverheid aan meer nadruk te leggen op **informatieverschaffing, betere beleidscoherentie, en meer stimulering van (cross-)sectorale samenwerking**, met name voor het MKB.



Voor een goed uitvoering van *due diligence* is het belangrijk MVO-risico's in kaart te brengen.<sup>15</sup> MVO Nederland ervaart echter dat bedrijven met name moeite hebben met het prioriteren van MVO-risico's. Dit vergt **laagdrempelige voorlichting en ondersteuning** over de aanpak MVO-risico's. Een voorbeeld hiervan is de (gratis) MVO Risico Checker.

Tegelijkertijd neemt onder andere het ministerie van Economische Zaken en Klimaat als uitgangspunt dat bedrijven zelf het beste weten waar hun IMVO-risico's liggen.<sup>16</sup> Dit uitgangspunt sluit daarom niet aan bij de praktijk. Dit laat het belang van zowel goede informatieverschaffing aan bedrijven als **betere beleidscoherentie** zien. Deze vormen van flankerend beleid kunnen helpen wetgeving op gebied van de toepassing van *due diligence* effectiever te maken.

Sectorsamenwerking waarbij binnen een sector (of sectoroverstijgend) gezamenlijk gezocht wordt naar innovatieve oplossingen kan een goede en inclusieve manier zijn van ketenverduurzaming. Daarom is MVO Nederland **voorstander van het doorzetten van het IMVO-convenantenbeleid**. MVO Nederland ziet desalniettemin dat deelnemers van IMVO-convenanten moeite hebben om uitgesproken ambities om te zetten in effectieve SDG impact-projecten. Tegelijkertijd is het weldegelijk mogelijk om middels sectorsamenwerking tot actie te komen als de urgentie hoog genoeg is. De IMVO-convenanten en andere vormen van sectorsamenwerking zullen aan kracht winnen als de overheid (1) **meer ruimte biedt voor facilitering en** (2) de **urgentie voor bedrijven om deel te nemen** verhoogt. Brede wetgeving kan deze urgentie creëren.

## VERVOLG

MVO Nederland blijft de ontwikkeling van een nieuw IMVO-beleid en brede due diligence-wetgeving in het bijzonder op de voet volgen en kijkt ernaar uit om vanuit de blik van duurzame ondernemers mee te denken. Met dit standpunt en onze onderbouwing hopen we hieraan bij te dragen.

<sup>15</sup> Stap 2 in het stappenplan van de OESO-richtlijnen.

<sup>16</sup> Zie Kamerbrief over Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen d.d. 19 december 2019.